

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. I. пп. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє.—

Реклямації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В Празі вернув спокій і лад наслідком введеня доразових судів, хоч сі суди не мали ані разу поводу вступити з острыми мірами, які їм прислугують на основі карного закона. Минувшої неділі на улицах міста, а особливо на Перекопах роїло ся, а мимо того не заколочено супокою. Навіть чеське населенє відогхнуло спокійніше після недавних кривавих галабурд. Виявило ся отже, що політика терпеливого вижиданя була зовсім хибна, а рішуча постава правительства зараз отверезила тих, котрі живуть лише викликуванєм галабурд. В прасках кругах думають отже, що доразові суди будуть небавом знесені, бо ся обставина впливає також і на парламентарне положенє, котре всеж таки вельми неясне і непевне.

Як ми вже звіщали, ніяке сторонництво чеське не хоче вдавати ся в переговори з правительством, як довго в Празі є доразові суди. Так само ніяке сторонництво чеське не хоче голосувати за нагlostю внесеня що до бюджет. провізорії, поки сі суди не будуть знесені. Наколиб знесено доразові суди, тоді доперва має «Народний союз чеський» парадити ся над тим, чи голосувати за нагlostю, але перед тим ще домагають ся вибору віцепрезидента на місце д-ра Жачка. Ся справа викликує знов спір в «Народнім чеськім союзі» і може довести до розбитя. Католи народовці чеські бажать мати віцепрезидентом д-ра Стояна, а хліборобники висувать на се становише Заворку. Колиб отже недійшло до порозуміня перед голосованєм в палаті, довелоб се до розлому союзу, котрий і так уже не має керманича по уступленю д-ра Крмаржа. Бувший міністер Прашек і др. Грубан заходять ся коло помиреня спірних сторін.

Також що до становища супроти правительства є там ріжницї в поглядах. Молодочехи з д-ром Крамаржом є за тимчасовим кабінетом, а інші сторонництва чеські домагають ся парламентарного міністерства.

Правительство має ще оден клопіт з Прагою. Заборонено там носити студентам буршівські відзнаки, а наслідком того сенат німецкого університету в Празі подав ся о відставку. Під проводом бар. Бінерта відбула ся кількагодинна конференция в сій справі, як залагодити просьбу сенату о відставку, одначе не доведено до кінця. Колиб знесено доразові суди, заборона ношеня буршівських відзнак моглал довести до нових буч.

Заграниця.

Подією політичною першого значіня є промова кн. Більова виголошена в понеділок

парляменті. Посеред путанини розсїваних дневникарством ріжних напрямів вістей про межинародне положенє, посеред безлічи вісток і заперечувань висловів то міністра Извольского, то Миловановича, то всяких інших державників, кинула промова кн. Більова ясне світло на справдешний стан ориєнтального вересилєня. Є она рішучим заспокоєнєм для всіх приятелів мира, а особливо Австрия відчує в нинішнім скрутнім положеню велику вартість сеї промови виголошеної з цілою переконуючою силою. Кн. Більов зазначив дуже влучно і ясно певну надію, що європейский мир не буде нарушений, бо ті малі, що малиб до сего охоту, є за слаби, а ті великі, що моглиб се зробити, не мають причини робити заколот і нарушати мир. Рішачою отже причиною в теперішнім ориєнтальнім запутаню є та обставина, що малі не можуть, а великі не хочуть! І задлячого малиб ті великі нарушувати європ. мир і висилати мільони війска на війну?! — длятого, що Австрия, котра давно вже посїдає Босну а тепер хоче її посідати на основі прагматичної санкції; отже задяя якогось теоретичного нарушеня договорів, котрі лише надають форму сему, що європейска народна свідомість давно вже санкціонувала, мало би дійти до кривавої розправи!

Кн. Більов пригадує, що він зараз заявив міністрови Извольскому, що Німеччина в таким случаю станулаб в тій хвилі по стороні Австрії. Але надії на удержанє мира покладає ще кн. Більов на інших певних основах. Франция, союзна з Росією, а зближена до Англії, настає рішучо на удержанє мира, а так само Німеччина яко союзниця Австрії. А крім того незвичайну вагу мають слова кн. Більова звернені до Італії з нагоди промови міністра Тіттонього виголошеної в італійскім парламенті минувшої п'ятницї. В розправах, котрі попередили там промову Тіттонього, виявила ся певна хитрість Італії у відносинах до тридержавного союзу під впливом народного настрою тамошного населєня. Справедливо отже кн. Більов зазначив, що правительство італійске повинно рішити ся, чи має вести політику популярного настрою, чи льогічних понук. І длятого висловив кн. Більов осторогу, нагадуючи Італійцям слова бувшого амбасадора Нігри у Відні, одного з найліпших знавців Австрії. Нігра висловив ся раз перед Більовом, котрий знов є добрим знавцем Італії, де провів довгі роки на амбасаді в Римі, що Італія і Австрия можуть або союзниками або ворогами. І вказав на те, що Італія по своїм інтересі не тільки Німеччині, а й європейським державам загрозити розвитком своєї влади.

певно схаменуть ся по так рішучих словах німецкого союзника. Промова кн. Більова є отже важною заявою мира в хвилі, коли в Європі запанував такий грізний заколот.

Між Болгарією а Туреччиною доведено до порозуміня. На основі з повернувшим з Царгорода болгарским міністром Ляпчевом звіщать з Софії, що грозу оружної розправи з Туреччиною можна вже вважати зовсім розвіяною. Що до проголошеня независимости Болгарії, то за се не може Болгария признати Туреччині ніякого відшкодованя, лише що до викупна ориєнтальних залізниць висловив міністер Ляпчев, що сподіває ся небавом довести до порозуміня.

Знадсерско-боснійскої границі звіщать, що там запанував спокій з того часу, коли помножено війскові залоги. Серби відгрожували ся, що їх ватаги навадуть і поपालять боснійські села і затрують воду. Одначе границя тепер так обсаджена, що годі дістати ся сербским натагам через Дрину, а також залізничі мости стоять під строгим війсковим доглядом. Се вплинуло на втихомиренє боснійского населєня, а настрої серед війскової залоги також дуже добрі.

Сорокліте львівскої „Просьвіти“.

(Конець).

Від 1868—1908 р. проводили Головному Виділови «Просьвіти» в его п'яко голови: покійний Анатоль Вах (1868—1870), пок. Юліян Лад (1870—1873), Володислав Ф (1873—1877), пок. Омелян (1877—1894), Юліян Романчу (1906), якого в роках 1900—1906 его послованя заступав др. Коский, в червні 1906 р. загальні зібрання були головою д-ра Евгєна ницкого, але він зараз на першім даню виділу зрік ся сего становища слідком чого загальні збори в осени гожд року вибрали головою проф. П Огоновского, під якого провод сьвіта“ остає і доси.

За 40 літ приств

22.164 члени, з

часть занедб

так, що

нір

906 підчас
львівскої
Просьвіти
Олекс
заці

...ило до
...ких часть
...ла свої членс
...тепер справжніх,
...с. в таких, що платя
...істають видани товариств
...членами

року число філій «Просвіти» виносити ме 50.

Зріст числа «Просвіти» виказує ось ця таблиця:

В році	заложено філій	В році	заложено філій
1876	1	1899	3
1877	1	1901	2
1878	1	1902	1
1882	1	1903	8
1891	2	1904	2
1892	2	1905	1
1894	2	1906	3
1896	3	1907	2
1897	1	1908	8
1898	3	Разом	47

Читальні на власних статутах «Просвіти» почала закладати, як уже сказано, в 1891 р. з того часу до нині заложено 2 048 читалень.

Зріст числа читалень «Просвіти» від 1891 р. аж до нинішнього дня представляє ось як:

В році	заложено читалень	отже всіх було
1891	5	5
1892	42	47
1893	43	90
1894	50	140
1895	93	233
1896	109	342
1897	180	522
1898	182	704
1899	112	816
1900	108	924
1901	120	1044
1902		
1903	295	1339
1904		
1905	211	1550
1906	143	1693
1907	198	1893

Свою ціль: ширення просвіти між нашим народом сповняла «Просвіта» головним чином видаванем популярних книжочок для народу. За 40 літ діяльності видала она таких книжочок 308. Число примірників, в яких видані ті книжочки, виносить 2,325.115.

Як ми вже згадували, в початках своєї діяльності «Просвіта» видавала також шкільні книжки. Всіх їх видала она 17 в 12.300 примірників.

Далі видала «Просвіта» коло 20 книжок різного змісту, як молитвенники, співаники, збірки коляд, популярно-наукові розвідки і т. п.; 7 томів творів найвизначайших українсько-руських письменників під спільною назвою «Руська письменність»; коло 70 портретів заслужених Русинів, коло 30 роликів різних друків та формулярів і велику географічну карту України-Руси укладу дра Григорія Величка.

«Просвіта» старала ся так ж видавати просвітно-популярну часопись для народу, хоч через недостачу фондів не могла вести постійно таког видавництва. Та все таки від 1877—1879 видала «Письмо з «Просвіти»», від 1894—1896 р. «Читальню», а від початку 1907 р. виходить нове «Письмо з «Просвіти»» в 1907 р. раз на місяць, а в 1908 р. в разі місячно. Цікавіші статі з «Просвіти» передруковують ся в «Просвітних листках».

На всі ті видавництва видала «Просвіта» від початку 1869 р. до кінця 1907 р. 371 934 К.

Економічну діяльність задля піднесення добробиту нашого народу поклала собі «Просвіта» за ціль в 1891 р., але на ширші розміри почала її вести аж десь коло 1895 р. В тім році відбувало ся в Перемишлі перше господарске віче «Просвіти», за яким в дальших роках ідуть що раз численніші господарскі віча по цілім краю, скликувані головним чином філіями «Просвіти». З початком 1896 р.

«Просвіта» установила вандрівного учителя господарства і люстратора читалень, який переводив люстрацію читалень і сільських господарств, уряджував господарскі відчити, вів практичні господарскі курси і т. д. З кінцем 1901 р. «Просвіта» через недостачу фондів була змушена звинути сю посаду, але в 1904 р., як лише дістала на сю ціль підмоги з краєвих фондів, установила її знов. В 1904 р. «Просвіта» в своїй стрийській філії дала почин до закладання молочарських спілок, з яких повстало пізнійше самостійне товариство «Краєвий Союз молочарських спілок» в Стрию. Вкінці від часу заложення господарско-промислової комісії економічна діяльність «Просвіти» обнимав що раз новіші області господарского жити нашого народу.

З розвитком економічної діяльності «Просвіти» ростуть також і видатки на сю ціль прим. в 1907 р. виносили они 76.124 К.

Доходи «Просвіти» за час від початку 1896 р. до кінця 1907 р. виносили 793.4440 К 47 с. З того самі членскі вкладки виносили 202.276 К 59 с, а 138.305 К дістала «Просвіта» титулом с. бвенції з краєвих фондів.

В тім самім часі видатки «Просвіти» виносили 791.152 К 71 с. З того, як ми вже бачили, 371.924 К 64 с пішло на видавництва, а 168.851 К 53 с на адміністрацію.

Власний маєток «Просвіти» виносив з кінцем 1907 р. 158.835 К. На сей маєток складають ся доми «Просвіти»: у Львові, Золочеві, Сокалі, Долині, Золотім Потоці і Сновидові, видання тов-а, бібліотека і музей тов-а у Львові і т. д.

Дім «Просвіти» у Львові—се старинна, велика, двоповерхова камениця і середині міста, а Ринку під ч. 10, вартости 260.000 К.

Під зарядом «Просвіти» остають також численні фонди, які ріжні добродії повірили «Просвіті», призначивши їх на якусь загальну ціль; або на видаваня хорисних книжок для народу або на за-помоги та стипендії ученикам, студентам, письменникам і т. д. Всіх тих фондів є тепер 32 а їх грошовий стан виносив з кінцем 1907 р. 187.272 К 40 с.

Крім запомог та стипендій з сих фондів уділювала «Просвіта» в ріжні часи нашим народним інституціям а також особам грошових запомог з своїх власних фондів. Також кожній новозаложеній читальні дарує она 50—100 своїх книжочок, а так само висилає даром свої видання товариствам касиновим і робітничким, «Соколам» і «Січам», бібліотекам академічній і шкільній молодіжи, бібліотекам арештантів і т. д.

Правительственный начерк закона про суспільну безпеку.

(Дальше).

Висоту істинних відправ,

які признавати ме ся оставшим особам, можна пізнати зі слідуєчих примірів (вмінка: 50 причинкових тижнів на рік):

Для несамо- стійно зароб- куючого	бездітна вдовиця з од- ною дитиною	вдовиця з двома дітьми
Кляса плати	К	К
I	120	180
II	150	225
III	180	270
IV	210	315
V	240	360
VI	270	405

для само- стійно зароб- куючого (вмінка 12 місячних причинків по І-короні) 150 225 300

Зворот причинків в разі одруженя.

Обезпеченням-женщинам, що віддають ся, належить ся зворот половини заплачених за них причинків, скоро відбули час вижиданя двох сот причинкових тижнів.

Устрій безпеки.

Устрій ділить ся на низший степен (місцеве бюро), середний степен (краєве бюро) і висший степен (державне бюро).

Низший степен, місцеве бюро для всіх трьох галузей безпеки становить

повітове бюро для суспільної безпеки.

Метою сего бюро єсть: удержувати усі зносини зі службодавцями і обезпеченцями, принимати зголошеня і відмелювання, інкаса причинків, удержувати пожеди в перегляді і підготовлювати рішенці рентової комісії.

Зєдиненє місцевої управи трьох галузей суспільної безпеки в одну одноцільну місцеву службу забезпечує як найдальше йдуче упрощенє, а з тим і значне поменшенє видатків на управу.

Оповідена в році 1904 «програма» мала на приміті каси для недужих яко одноцільний низший степен. Одначе, аби можна було повірити їм також фінансово так знатний поручений ділокруг треба було змінити відношенє заступництва робітників і підприємців на користь сих послідних та іменувати державного верховного урядника, що призначений полагжувати сей ділокруг. Сей ділокруг спричинив дальше підчиненє кас для недужих під висші члени обезпечного організма.

Заступники робітників відмагали ся рішучо прийняти сі зміни єствуючого стану, в чім добачували загрозу для самоуправи згаданих кас. Отже лишає ся: з одного боку удержати без зміни єствуючу самоуправу сих кас, а з другого утворити окреме бюро місцевої служби, що так само основує ся на автономній управі.

У старшині повітового бюро, що полагжувє місцеву службу для всіх обезпеченців і всіх галузей безпеки, заступлені три гурти (групи) інтересентів, робітники, підприємці та самостійні, кожда в одній третині. Робітників і підприємців вибирає ся зі старшин кас для недужих. Заступників самостійних людей іменує ся, поки не уладить ся виборчого поступованя.

Яко середний степен, краєве бюро, урядують три органи. Рентова комісія безпеки для незмічних і на старість, вибрана курями зі старшин повітових бюр, рішає про рентові правіжі. Дальше єствує «краєве бюро», також тіло автономної управи, якого обовязком особливо єсть впливати на поміщуванє істин. Третім органом являє ся областне заведенє безпеки від нещасних пригод, якого старшина у двох третинах складає ся з підприємців, а в одній третині з робітників. Се заведенє малоб також полагжувати канцелярийні орудки за рентову комісію і краєве бюро.

(Дальше буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Стефана, Іринарха; римо-кат.: Дамазия. — В суботу: руско-кат.: Парамона, Фил.; римо-кат.: Александра.

— Сорюкліте «Просвіти» в Самборі. Дня 8. грудня самбірська Русь відсвяткувала достойно ювілей товариства «Просвіта», що покла-

до собі за ціль так високо гуманну задачу. Від 9. рано заповнялась місцева церков членами товариства і вповнилась по береги. Побіч селян, що прибули з всіх сторін повіту, бачили ми численно зібрану шляхту, міщан і інтелігенцію. По торжественно відправленім богослуженню 10-ма сьвящениками і по проповіді виголошеній о. Бордуном на тему ширення просвіти на засаді вказаній нам через нашого Спасителя, удали ся всі в поході через місто до будинку „Бесіда“. Будинок цілий вповнив ся. Зібраних повитав др. Д. Стахура, теперішній голова товариства філіяльного, і представив відпоручника Головного Виділу посла о. Онішкевича. Сей повитав зібраних від Головного Виділу товариства, та в коротких, повних сили словах закріпив до праці. По відспіванню двох точок хорів виголосили дівчатка з Кульчиць привагідні стихи змісту релігійного, а трета виголосила зовсім удатно стих Т. Шевченка „Розрита могила“, до якого долучила закінчене з Послання. Признати треба, що о. Гординський, парох Кульчиць, яко голова читальні, влучно поняв працю і задане читальні і кладе основи тривкі. Доказом сего хотяй би оден зразок, що дав аж три молоденькі декламаторки з кругів шляхотських свого села. В довгій мові представив професор Біленький, яко член Виділу ціль, задачу, працю головного Виділу „Просвіти“, вказав на се, що зроблено, а що позістає до зроблення, зробив обрахунок діяльності філії самбірської від заснованя і виказав, кілько і якої праці ще потреб, що би бажану ціль osiąгнути. Наступили привіти від читальні і других товариств самбірських і з повіту, як Товариства педагогічного, шляхотского, „Сокола“, селян і т. д. Привіти заняли досить часу. По відспіванню поновним двох точок виголосив професор Бойцун реферат про наше духове відроджене на Україні завдяки Котляревському, а в Галичині завдяки Маркіянови Шашкевичови. Підняє могутність живого рідного слова, котре сильніше чим мечі, наколи змогло обудити сплячих і пірвати до праці над власним відродженем. По відспіванню піснї замкнув предсідатель торжество, а скріплені на душі розійшлись учасники коло 3-ої год. з полудня. Вечером відірали аматори оперету Котляревського „Наталка По тавка“. Щира праця для добра народу знаходиться у него признане, а сего доказ дало се торжество. Неумомимо тихою а щирою роботою і просьвітною зможемо відродитись, зміцнитись і збудити пошану в радї народів.

— **З ювілейних зборів львівської „Просвіти“.** До нашого позавчешнього звіту зі зборів „Просвіти“ додамо, що на них виголосив просьвітну промову др. Евген Озаркевич, а економічний реферат мав інж. Корнелля. Потім наступили привіти для „Просвіти“. І так зложили привіт: П. Питлик Володимир, студ. філ. іменем „Акад. Громода“, „Просьвітного кружка“, і „Наукового кружка“, п. Андрій Лунів, студ. прав. іменем „Кружка правників“, п. Шишилович, іменем українських студентів богословя, п. Клим Гутковский іменем всіх „Соколів“ львівського повіта, п. Юстин Павлик іменем всіх читальні львівського повіта, о. крилошанин Іван Чапельський іменем Руского педагогічного Товариства, п. Іван Козман яко делегат „Січи“ і Семен Кизак іменем робітників і слуг. Товариство укр. студентів політехніки „Основа“ прислало письменний привіт. По привітах розльосовано ріжні хліборобські предмети поміж членів „Просвіти“. Вечером по концерті учасники пішли походом під дім „Просвіти“, в Ривку, де з балкона промовив до зібраних голова тов-а проф. Петро Огоновский. По відспіванню патріотичних пісень похід розійшов ся спокійно.

— **Ювілей „Народної Торговлі“ у Львові.** Дня 8. с. м. сьвятковано ювілей 25-літя істтованя „Народної Торговлі“. По богослуженню в Преображенській церкві зібраних членів ради управляючої, директори, члени головного комітету контрольного, урядники головної управи і начальники та начальниці філіяльних складів на сьвяточні збори. Збори відкрив член ради о. радник

Гузар, а потім п. Тисовецкий іменем своїх товаришів начальників і начальниць складів висказав щире привязане старшого і молодшого персоналу до сего стоваришеня та радість з того, що довелось їм дїждати сего сьвята та бачити гарний розвій „Народної Торговлі“. Члени ради пос. др. Кость Левицкий складаючи заразом щирю подяку директорам за їх труд над розвитком тов-а і над вихованем персоналу будучого нашого руского купецтва, в гарній промові представив відносини головної управи до персоналу службового, та закінчив свою промову словами заохоти до дальшої праці. Потім наступив реферат дир. Нагірного, в котрім представив історю розвитку стоваришеня та висказав погляди свої в напрямі дальшої роботи на полі промисловім і торговельнім. О год. 12 відфотографовано дружини торговельну, а 1. год. засіли всі до спільного обїду, підчас котрого вношено тоасти в честь ради управляючої, дирекції, персоналу службового і всіх, котрі до розвитку „Народної Торговлі“ причиняють ся. Тоасти і промови виголосували по адвокат др. Федак, радн. Січинський, проф. Кокорудз, дир. Нячай, інспектор Заячківский, начальники Лазорко, Робак, Тисовецкий, Скарбкова і інші. Між иншим висказали начальники складів бажане до ради управляючої, що би в память сего ювілею поручив зладити портрети по директорів, котрі дня нивішнього сьвяткують також 25-літний ювілей своєї діяльності в сім стоваришеню, та що би їх портрети уміщено в салі засіданя ради. В часі обїду насіло значне число гратуляційних депеш Недужому предсідателеви д-рови Сельскому зложива осібна депутация начальників своє поважане.

— **Руску позичальню книжок** отворила львівська „Просьвіта“ з нагоди свого 40-літнього ювілею. Позичальня і бібліотека буде отворена що неділі від 3. до 5. год. по полудни (Ринок 10, I. пов.). З позичальні будуть могли користати члени львівських читальні „Просьвіти“ за оказанем посьвідки від свого голови, а печлени за відповідною порукою членів. Велику заслугу около упорядкованя бібліотеки тов-а „Просьвіта“ положив, як ми в своїм часі про се згадували, бл. п. Михайло Іванець, член головного Виділу.

— **Комасация ґрунтів.** В Вишатичах, перемаского повіта, розпочали ся перед двома місяцями передствунні роботи коло комасаци ґрунтів. На три тисячі моргів селянської власности в тій громаді є одинайцять тисяч парцель. Деякі є такі малесенькі, що в живна дають по кілька снопів. Деякі знова тягнуть ся вузюнькими пасмугами дуже довго. Очевидно, що там межі займають майже тільки місця, що орне поле. Двох інженерів розмірює ті ґрунти і скінчить роботу за три роки. Кошти комасаци покряє скарб держави і краю. Громада доставляє лише підвод, хати для інженерів і тичок до означеня ґрунтів.

— **Недуга короля Едварда.** З Лондону доносять урядом, що король Едвард занедужав на інфлюенцу. Тимчасом особи з близького окруженя короля кажуть, що король хоруге поважно на горло так, що покликувано до него лікаря горляних недуг. Недугу горла замічено у короля вже по его захриплім голосі, коли король повернув до Лондону. Король Едвард невідд. Брейтон, де лагіднійше підсонє має вилити его з сеї хвороби.

— **Дрібні вистави.** Віденський суд на основі вердикту преежних судиїв (7 проти 5) увільнив п. М. Лозинського, обжалованого о похвалюване злочину Січинського. — **Кваліфікаційні іспити народних учителів у Львові** розпочнуть ся 11. січня. Подана належить вносити через дотичну окр. раду шк. до іспитової комісії у Львові (ул. Скарбківська 45) до 24. с. м.

Оповістки.

— **Репертуар руского театру в Дрогобичи.** (Саля Міска. Потаток 7. вечер. Білети продає раньше „Народна Торговля“).

В суботу дня 12. с. м. „Барон Циганів“ оперета в 3 діях Стравса.

В неділю дня 13. с. м. „Марійка“ чеський народний образ зі співами в 5 діях Ал. і В. Трштіка.

Ві второк дня 15. с. м. „Галька“ опера в 4 діях С. Монюшка.

Наука, штука і література.

— **„Нива“**, часопись посьвячена справам церковним і суспільним, з дня 1. грудня с. р. містить отсі статі: Ювілят Пій Х.—Руске духовенство а ювілей Сьв. Отця Пія Х.— Наше становище.—Становище Епископів до московського і українського табору.— О. М. Садовский: Синтеза сьвітоглядів.— Соціальна акция руского духовенства.— Протокол ухвал заг. зборів вдовичо-сиротинського фонда.— Чи дійсно там корінь лиха? — О. Мих. Дороцкий: Голос природи.— Церковні справи в нашій пресі.— Всячина.— Ще з нашої пресі.— Дописи.— Від редакції.

Кость Курилло.

Письмо з Америки.

(Дальше).

New-York 27. X. 1908.

Вплив промислово-торговельний Нью-Йорку на цілу Америку і перецінене думанє про нього в Європі так велике, що в їх понятю усе, що містить в собі Нью-Йорк: велике, імпульзантне, найліпше. Передовсім, о скільки те доторкає найріжвороднійших інтересів усіх ньюансів торговлі і промислу. Читаючи в якійнебудь європейській часописі про ньюйорські торговельні компанії, уявляємо собі великанські будівлі, надпросторі кімнати, переповнені урядниками і запасовим товаром, цілі ряди спродаючих і купуючих. І у дійсности деякі торговельні доми виглядають в сей спосіб. Але поза тими, не так знова многими компаніями трустовців, криють ся дійсно в гіперболічнім числі псевдо-величаві компанії лишень на папері і рекламі, котрі для більшої поваги і пошани дописують собі ті дві букви „Со.“ У кожній майже звичайній ньюйорській кампанії містять ся сотки і тисячі подібних компаній, а в кожній віддільній кімнаті цілі десятки. Кожний із таких бізнесменів займає лишень одно бюрко, а на своїх спів-лекаторів показує, що се його підвладні урядники. У рекламі і відозвах уживають імпульючих назв, як: „Watch Co.“, „Tobacco Co.“, „Trading House“, та в сей спосіб ловлять довіре простодушного населеня.

До начатя якогонебудь інтересу потрібні є адреси. Найлекший спосіб отримати такі адреси, та взднати собі легковірних через оголошеня з обітницею гарного дарунку за кождих двацять нових адрес. Робучий люд, як звичайно, дуже лакомий на дарунки, охотно засилає адреси своїх кривних, знайомих, але найчастійше приобіцяного дарунку не отримає, лишень катальог і нові оголошеня.

Інші знова кампанії уживають більше скомбінованих способів, поміщаючи товсті оголошеня о запотребованю робітників і робітниць, та нічо дивного, що в нинішних часах важких, безробітних зголосять ся тисячі на кожду пропозицію. Кожний інтересований пише питаючи ся про условини, та на відповідь отримує катальог тютюну, лікарств та инчих річий. Супружі оголошеня є рівнож для бізнесменів добрим середником для збираня адрес. Деякі фірми посувають ся в своїй безхарактерности ще дальше, та велять на кошт пересилки дарунку прислати собі разом із адресами двоцентову марку, котру описля обертають не на переслане дарунку, але на розсиланє своїх циркулярів і реклам.

Говорили мені, що у Нью-Йорку є не оден такий цікавий інститут медичний, рекламований, яко велике клінічне заведенє. Но ся ціла псевдо-клініка спочиває на однім спритнім біз-

несмені, що безнастанно рекламує у величавім об'ємі свій інститут і розсилає між простонародом бомбастичні, гумбукові проспекти своїх спасительних ліків на всі недуги. На переслане свого проспекту завсігда бажає двоцентової марки. По отриманню марки висилає письмо, в котрім захвалює сей, або інший свій лік і бажає знова одного лишень доляра за припис, котрий відвортною пришло поштою. По отриманню доляра висилає приписи, із яких довідується хорий, що до тих приписів треба ще спровадити ліків за вісім доларів. Гроші на ті ліки мало хто вже висилає, але перший доляр, вирваний спритом із кишені хворого, остаєть ся на все в руках бізнесмена, котрий ним вміє дійсно артистично обертати.

Є і такі, що дають лекції англійської мови, а самі видай мають про неї, чи не менше ще понате, як я. В оголошенях своїх бажають лишень надіслання 15 центів, за котрі присилають першу лекцію англійської мови, переписану з підручника з пропозицією, щоби купити найліпший ключ до самонауки дома. А реклами їх такі цікаво гупі, обчислені на ефект неосвободженої ще з Америкою людини, котра вірить, що вистане переглянути дві картки, а вже буде можна по англійськи говорити.

Та і числа нема тим усяким родам і способам використання темнішого населення; а із впливом робучого люду із Європи ростуть, як гриби по дощі, усякі нові „Со“, побудовані ще на більше скомбінованих крутійствах, та перед форум Європи уходят за божища дійсної торгівлі і промислу.

Ім то платить наш руский нарід в Америці високий податок за свою легковіраість і галицьку темноту!...

(Дальше буде).

Телеграми

в дня 10. грудня.

Відень. В справі нижнього вибору віцепрезидентів палати послів згодили ся чеські сторонництва на кандидатуру Зазворки в місце мністра Зачка. Німці проионують Штайнвендера на III. віцепрезидента, соціалісти Пернердорфера на IV. віцепрезидента. Що до V. віцепрезидента рішить повна палата, бо не прийшло до порозуміння з тої причини, що полудневі славяни висунули кандидатуру Погачівка, а руско-укр. клуб жадає також віцепрезидентури для себе.

Білгород. Урядово заперечують денникарські вісти про заходи наслідника престоло, аби король Петро уступив з престоло.

Відень. Die Zeit доносить з Сераєва, що офіцери stationed в Босні мають дістати т. зв. Subsistenz-Zulage в квоті 24, 40 і 60 К місячно для поручників, капітанів і майорів. Жовніри рядові дістануть денної доплати по 8 сот. і поліпшений харч, крім дечого иншого.

Лондон. Daily Chronicle доносить, що Турки затопили австрійський корабель пасажирський по его опорожненню. З тої причини австр-угор. амбасадор Палявічичі має опустити Царгород.

Лондон. До Daily News доносять з Білгороду, що в сербській армії є тепер 15.000 російських добровольців, а між ними 3.000 офіцерів. Однак ті військові сили не представляють ніякої вартости, бо є се шумовани в роді дівних осіб драми Горкого „На дні“.

Петербург. Вчора видано в Росії 47 за судів смерти, а 27 осіб страчено.

Ч. 120390/08

Оголошене конкурсу.

Виділ краввий Королівства Галичини і Володимирії враз з Великим Князівством Краківским розписує отсим конкурсу з преклюзивним речинцем до кінця місяця цвітня 1909 на оригівальні, чистим руским язиком написані твори сценічні з обсягу драмату, поважної комедії і народних штук зі співами або без співів такого обсягу, щоби заповнили цілий вечір театральний.

Праці конкурсів треба присилати в пошті речинці під адресою Виділу краввого у Львові, заосмотрені знаком або моттом автора, котре належить помістити також на замкненій коперті, містачій в собі імя, назвиско і докладну адресу автора. Твори, оголошені вже друком, а також представлені на котрій небудь сцені навіть аматорській, рівнож манускрипти писані власною рукою авторів або нечитким письмом є виключені з конкурсу. Рівнож не припустить ся до преміювання творів авторів вже неживих, хотайби доси не були оголошені.

В протягу трох місяців по впливі конкурсного речинця слідує рішене конкурсу і признане нагород окремою комісією конкурсною, що збере ся у Виділі краввим під проводом члена Виділу краввого Мечислава Онишкевича.

До сеї комісії запросив Виділ краввий:

- 1) Впов. Івана Кивелюка, члена Виділу краввого;
- 2) Впов. д-ра Михайла Грушівського, ц. к. професора львівського університету;
- 3) Впов. Ілію Кокорудза, ц. к. професора академічної гімназії у Львові;
- 4) Впов. Олександра Колессу, ц. к. професора львівського університету;
- 5) Впов. Іларіона Огоновського, ц. к. професора академічної гімназії у Львові;
- 6) Впов. д-ра Евгена Олесницького, посла на Сойм краввий;
- 7) Впов. д-ра Кирила Студинського, ц. к. професора львівського університету;
- 8) Впов. Володимира Шухевича, ц. к. професора школи реальної у Львові;
- 9) Впов. д-ра Михайла Волошина, кандидата адвокатури і дірігента товариства співацького „Боян“.

Комісія конкурсна рішить більшою голосів і признаєть три нагороди, а іменно: першу в сумі 700 К,
другу „ „ 500 К,
третю „ „ 300 К,

трім творам признаним найлучшими з поміж надісланих на конкурс, без згляду на рід творів, щоби лишень кождий з них належав до родів наведених в сім оголошеню, комісія може однак всі премії признати творам одного рода. Нагороджені твори стають ся власністю Товариства „Руска Бесіда“ у Львові з виключним правом представляти їх на сцені

Манускрипти надіслані на конкурс будуть звернені властителю на їх кошт разом з замкненими копертами, наколи вкажуть Виділови краввому в инший спосіб свої адреси.

З Ради Виділу краввого.

У Львові дня 24. листопада 1908.

Циотровский.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжя і продуктів у Львові

від 30. листопада до 6. грудня 1908:

за 50 кг.

Пшениця	11-25—11-50 К
Жито	9-85—10-15 К
Ячмінь броварняний	7-50—8-85 К
Ячмінь на пашу	7-30—7-50 К
Овес	7-35—7-65 К
Кукурудза	0-00—0-00 К
Просо	0-00—0-00 К
Горох до вареня	9-25—11-00 К
Горох на пашу	0-00—0-00 К
Бобяк	7-35—7-65 К
Конюшина червона	58-00—68-00 К
Конюшина біла	38-00—48-00 К
Конюшина шведска	65-00—75-00 К
Тимотка	35-00—36-00 К
Ріпак зимовий	14-00—14-25 К
Насінє конопл.	8-75—9-00 К
Хміль	27-00—37-00 К
Насінє льняне	10-50—11-00 К
Львянка	10-00—10-25 К

Colosseum

В пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма

від 1. до 15. грудня 1908.

1. Увертура 2. Ренот і Губер, стирійський вокальний дует. 3. Мария Турі, трансформ. танечниця. 4. Еліза, Вульф і Вальдоф, акробати. 5. La Manola Gaditana, співи і танці. 6. Генрих Блянк, незрівняний черевобесідник. 7. Вітограф. 8. The Heydas Troupe, найліпші акробати. 9. Орхестра. 10. „Викапаный татко“, штука в 1 дії. 11. Lili Tiso, англ. водвілістка. 12. Minstrels Decaguso, уличні співаки. 13. Les 6 Adas, сензацийні циклісти у воздушнім перстені. 14. Вітограф. 15. Марш.

Щоденно о 8. год. вечер представлене. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлене. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Др. К. Левакговский

Львів, пл. Талицька 7. (хад Централь. каваржею).

Витягане, пльомбоване, вставляване зубів без болю.

Нові книжки!

Люксові виданя!

МИХАЙЛО ЯЦКІВ: Казка про перстень, збірка оповідань; (вид. „Молодої Музи“ ч. 3.) стор. 130, ціна 2-50 К.

МИХАЙЛО ЯЦКІВ: Dorycki krużganek, opowiadania z ukraińskiego, przetłóm. Sydir Twerdochlib, стор. 130, ціна 2-50 К.

СИДІР ТВЕРДОХЛІБ: В свічаді плеса, збірка поезій; (вид. „Молодої Музи“ ч. 8.) стор. 80, бр. 1 К, в опр. 1-60 К.

Головний склад в книгарни Тов-а ім. Шевченка, Львів, ул. Театральна ч. 7.

Засідане з дня 30. жовтня 1908.

Чернівеці, 1873, 16. січня. Ізидор Воробкевич до Олекс. Барв ого.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5-50	8-55	1-30	5-45	9-50
Кракова	7-25	9-50	—	8-40	2-30
Ряшева	—	—	1-10	—	—
Підволочиск	7-20	12-00	2-15	5-40	10-30
Черновець	8-07	—	2-05	5-57	9-30
Черновець	—	—	—	—	12-20
Станиславова	5-40	—	—	—	—
Коломії	—	10-20	—	—	—
Стрия	7-29	11-43	3-50	—	11-00
Пустомит	7-29	11-43	3-50	—	11-00
Самбора	8-00	10-30	2-00	—	9-10
Любіня	8-00	10-30	2-00	9-10	—
Рави рускої	7-10	12-40	4-50	—	—
Янова	8-26	1-15	5-00	9-25	10-10†
Брухович	7-10	—	12-40	4-50	8-20
Брухович	8-15	—	—	—	—
Зимної води	5-50	7-25	1-10	5-45	9-50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3-50	8-25	2-45	7-00	11-15
Кракова	—	8-40	6-12	7-35	12-45
Ряшева	—	—	3-30	—	—
Підволочиск	6-20	10-40	2-16	7-45	11-10
Черновець	6-10	9-35	2-23	—	10-38
Черновець	—	—	—	—	2-50
Станиславова	—	—	—	2-40	—
Коломії	—	—	—	6-08	—
Стрия	7-30	—	2-25	6-42	11-25
Пустомит	7-30	—	2-25	6-42	11-25
Самбора	6-00	9-05	4-00	—	10-45
Любіня	6-00	9-05	—	4-00	10-45
Рави рускої	6-14	11-05	—	7-10	11-35†
Янова	6-58	9-15	1-35†	3-35	6-30
Брухович	7-21	11-05	—	—	—
Брухович	6-14	—	3-35	7-10	11-35†
Зимної води	3-50	8-40	3-30	7-35	11-15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди ідучі лише в неділі означені †.

